

catent kinderopvang

WORDEN WIE JE BENT

Veiligheid- en gezondheidsbeleid

Inhoudsopgave

INLEIDING	2
HOOFDSTUK 1 CONTINU VERBETERING	3
HOOFDSTUK 2 VEILIGHEID	4
2.1 <i>Afspraken rondom veiligheid .....</i>	4
2.2 <i>Grote risico's .....</i>	5
2.2.1 <i>Groot risicoregister en preventieve maatregelen .....</i>	5
2.3 <i>Kleine risico's .....</i>	8
2.4 <i>Risico op grensoverschrijdend gedrag .....</i>	8
2.5 <i>Vierogenprincipe .....</i>	9
HOOFDSTUK 3 AANPAK BIJ ONGEZONDE- OF ONVEILIGE SITUATIES	10
3.1 <i>Handelen volgens incidenten- en calamiteitenproces en registreren .....</i>	10
3.2 <i>Hanteren Protocol grensoverschrijdend gedrag .....</i>	10
3.3 <i>EHBO bij baby's en kinderen, en bedrijfshulpverleners.....</i>	10
3.4 <i>Achterwacht.....</i>	10
3.5 <i>Ontruimingsplan- en oefeningen .....</i>	10
3.6 <i>Taken en verantwoordelijkheden .....</i>	10
HOOFDSTUK 4 GEZONDHEID EN STICHTING KINDEROPVANG CATENT	11
4.1 <i>Gezonde Kinderopvang.....</i>	11
4.2 <i>Gezonde traktaties.....</i>	11
4.3 <i>Voedingscentrum.....</i>	11
4.4 <i>Bewegingsbeleid .....</i>	11
HOOFDSTUK 5 ALGEMENE GEDRAGSREGELS	13
HOOFDSTUK 6 OUDERPARTICIPATIE	14
HOOFDSTUK 7 BELEID, WERKPLANNEN EN PROTOCOLLEN.....	15
BIJLAGE STAPPENPLAN 'NAAR BUITEN'	17
<i>Stap 1 Voorbereiding .....</i>	17
<i>Stap 2 Onderweg.....</i>	17
<i>Stap 3 Op de plaats van bestemming .....</i>	17
<i>Stap 4 Bij vertrek .....</i>	18

Inleiding

In het Veiligheid- en gezondheidsbeleid, dat ten grondslag ligt aan het werken binnen onze organisatie, staat beschreven hoe wij de veiligheid- en gezond borgen. Stichting Kinderopvang Catent (afgekort:SKO) combineert kinderopvang, begeleiding en zo nodig specialistische zorg. De kinderopvang ziet eruit zoals vele andere, maar intern gaan opvang, extra zorg en begeleiding hand in hand. Dit plan is een uitwerking van de landelijke regelgeving en vindt zijn meer uitgewerkte jaarlijkse vertalingen in de afzonderlijke veiligheid en gezondheidsprotocollen.

Het Veiligheid- en gezondheidsbeleid schetst onze afspraken en aanpak om de kwaliteit op het gebied van veiligheid en gezondheid te borgen. Daarbij houden we ons aan de wet- en regelgeving, waaronder de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang. Het doel van het Veiligheid- en gezondheidsbeleid is om kinderen een zo veilig en gezond mogelijke speel- en leefomgeving te bieden, waar zij onbezorgd kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Het is gericht op de preventie van risico's met grote gevolgen. Het bevat een plan van aanpak hoe de risico's ingeperkt worden en hoe gehandeld moet worden zodra een ongezonde en/of onveilige situatie zich voordoet. Daarnaast staat beschreven hoe de pedagogisch medewerker de kinderen leert omgaan met kleine risico's. Uitgangspunt is dat de groepen zoveel mogelijk uniform handelen voor wat betreft veiligheid en gezondheid. Ook komt de lichamelijke gezondheid door gezonde voeding, alsmede door bewegen aan bod. Aandacht voor hygiëne speelt daarbij een rol.

Waar in het Veiligheid- en gezondheidsbeleid 'ouder' wordt gebruikt, kunt u ouder(s)/ verzorger(s) lezen. Dit geldt tevens voor 'hij' in plaats van 'hij/zij'. Omdat het merendeel van de pedagogisch medewerkers vrouw is, maken we in dit geval gebruik van de woorden 'medewerkster', 'leidster' en 'zij'.

Hoofdstuk 1 Continu verbetering

Binnen SKO hebben wij de afspraak dat het beleid en de aanpak in de praktijk continue verbeterprocessen zijn: plannen (opstellen en implementeren), doen, checken (evalueren) en actualiseren. Dit proces is een samenspel tussen de kwaliteitsbevorderende functies en de uitvoerenden op de groep.

De teams op het kinderdagverblijf, peutergroep en buitenschoolse opvang evalueren minimaal per kwartaal de invulling van het Veiligheid- en gezondheidsbeleid en ondernemen wanneer nodig verbeteracties. De evaluatie is telkens de start van een nieuwe verbetercyclus; zo wordt de uitvoering ook actueel gehouden.

De verbetercyclus van het beleid

- Het beleid vaststellen: dit gebeurt jaarlijks in samenspel tussen de directie, pedagogisch beleidsmedewerker en een vertegenwoordiger van de pedagogisch medewerkers. Het beleid wordt voorgelegd aan de oudercommissie. De pedagogische beleidsmedewerker/ coach inspireren en begeleiden bij het implementeren van het beleid.
- Sturen en monitoren: directie en pedagogisch beleidsmedewerker/ coach sturen, faciliteren en inspireren continu om te verbeteren. Onderdeel hiervan is waardering uiten naar elkaar over verbeteringen en bijvoorbeeld in bijeenkomsten verbeteringen zichtbaar maken. Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach zien erop toe dat er verbeteringen worden gerealiseerd, groepen zich houden aan afspraken en er maatregelen worden genomen voor grote risico's.
- Risico's inventariseren en evalueren: samen met het kinderdagverblijf, peuter- en buitenschoolse opvanggroepen wordt jaarlijkse inventarisatie van risico's uitgevoerd. Dit omvat tevens de jaarlijkse evaluatie van incidenten, afwijkingen en verbeteringen. Daarna worden (preventieve) maatregelen geformuleerd, waar alle groepen zich in de praktijk aan houden.
- Actualiseren van het beleid: nadat de risico's zijn geïnventariseerd en de evaluatie heeft plaatsgevonden, actualiseert de pedagogisch beleidsmedewerker het beleid in samenspel met de directie. Belangrijke externe- en interne veranderingen worden hierin meegenomen. De aanpassingen worden tot slot besproken met de oudercommissie.

De verbetercyclus per groep

Uitgangspunt is dat alle groepen binnen SKO zoveel mogelijk uniform handelen voor wat betreft veiligheid en gezondheid. Per groep worden aanvullende specifieke grote risico's geïnventariseerd en vastgelegd in een standaardformat, genoemd 'Plan van Aanpak (PvA) groot risico'. Het streven is om verbeterpunten zo snel mogelijk af te ronden, met een maximum van vier-zes weken.

Hoofdstuk 2 Veiligheid

Veiligheid is binnen SKO een belangrijk aandachtspunt. Ouders geven hun kostbaarste bezit, namelijk hun kind(eren), aan ons om voor te zorgen. Zij vertrouwen erop dat wij hun kind(eren) te allen tijde verzorgen, liefde geven en beschermen. De aandacht voor veiligheid uit zich in een aantal aspecten, dat in dit beleidsplan verder worden toegelicht.

Uitgangspunt bij aandacht voor veiligheid is kinderen tegen grote risico's te beschermen en te leren omgaan met kleine risico's. Onder grote risico's verstaan we risico's die ontstaan, doordat kinderen in een situatie terecht komen, die gevolgen kan hebben voor de veiligheid en gezondheid van kinderen. Onder kleine risico's verstaan we situaties waarbij een kind zich kan bezeren zonder dat daarbij ernstig lichamelijk letsel ontstaat.

Met de pedagogisch medewerkers is middels een inventarisatie inzichtelijk gemaakt welke risico's wij binnen SKO inschatten. Op basis hiervan zijn een aantal afspraken rondom veiligheid opgesteld.

Daarnaast is voor de grote risico's een plan van aanpak opgesteld waarin adequate maatregelen staan die SKO neemt om deze risico's te voorkomen. Voor de kleine risico's, waarvan we willen dat de kinderen hier mee leren omgaan, is bepaald hoe in deze situaties te handelen of hoe we preventief de kinderen kunnen leren ermee om te gaan en de risico's te voorkomen.

2.1 Afspraken rondom veiligheid

Om de veiligheid van de kinderen op ieder moment te waarborgen, zijn er een aantal afspraken gemaakt die altijd gelden. Alle medewerkers, zowel de leidsters op de groepen als eventuele overige beroepskrachten, zijn op de hoogte van deze afspraken rondom veiligheid. Middels dit Veiligheid- en gezondheidsbeleid dat gepubliceerd staat op de website van SKO zijn ook de ouders hiervan op de hoogte.

De afspraken zijn:

- Er is te allen tijde toezicht op de groepen. De kinderen zijn nooit alleen wanneer zij nog niet over de benodigde zelfstandigheid beschikken.
- Alle medewerkers zijn getraind op fysieke veiligheid door het volgen van EHBO bij baby's en kinderen.
- Er is tijdens openingstijden altijd een BHV'er aanwezig.
- Er is altijd toezicht bij het klimtoestel en bij de schommels, of het vrije buitenspel in het geval van de buitenschoolse opvang, wanneer er geen zelfstandigheidsverklaring aanwezig is voor een kind.
- We houden in het geval van de kinderdagopvang de dagritmes bij, zodat we elke dag de meest recente informatie over een kind beschikbaar hebben op het gebied van slapen, voedingsschema, allergieën en andere bijzonderheden.
- Elke dag houden we bij welke kinderen er zijn aan de hand van brandlijsten. Zo weten we in geval van een calamiteit direct welke kinderen er op de groep zijn.
- Elke dag worden de bijzonderheden per kind per groep bij een teamoverdracht gedeeld.
- Elke dag vindt er een warme overdracht plaats met de ouder van het desbetreffende kind. Wanneer de ouder niet zelf het kind komt ophalen, vindt er een korte overdracht plaats met degene die op dat moment uit naam van de ouder het kind komt ophalen.
- Op het kinderdagverblijf wordt er naast de warme overdracht tot minimaal 18 maanden gebruik gemaakt van een aanvullend (digitaal) oppasboekje wat de vaste gezichten op de groep en ouders kunnen gebruiken voor updates rondom het dagritme over en weer.
- De medewerkers zijn gericht op veilig gedrag maar zorgen daarnaast voor uitdagende leermomenten.
- In geval van een uitstapje benoemen de leidsters herhaaldelijk aan de kinderen de afspraken die dan gelden. Bij uitstapjes worden de kinderen ook meerdere malen ten tijde van het uitje geteld, namelijk bij vertrek, bij aankomst op de locatie, tussentijds, bij vertrek van de locatie en bij aankomst op de betreffende locatie van SKO.
- Er is speciale aandacht voor situaties die afwijken van de dagelijkse gang van zaken op het kinderdagverblijf, peuteropvang of buitenschoolse opvang. Bijvoorbeeld bij

drukte tijdens een feestdag. Leidsters zijn dan alert op de verhoogde kans op incidenten.

- Jaarlijks worden de bedjes, speeltoestellen getest op hun functionaliteit, kwaliteit en veiligheid. Voldoen ze niet aan de eisen dan worden ze zo mogelijk gerepareerd en anders vervangen.
- De materialen waar de kinderen dagelijks mee spelen worden maandelijks gecontroleerd. Maar ook wanneer er samen met de kinderen mee gespeeld wordt en kinderen en leidsters opruimen, kan snel worden gezien of speelgoed nog veilig is.
- Speelgoed waarin batterijen zitten worden geregeld gecontroleerd. Ten eerste om te kijken of de kinderen niet bij de batterijen kunnen komen; ten tweede om vast te stellen of de batterijen eventueel lekken. Voorkeur hebben afgeschermd c.q. beveiligde batterijen.

2.2 Grote risico's

Er is met een aantal medewerkers een inventarisatie per groep gemaakt van de grote risico's waar we binnen SKO mee te maken kunnen krijgen. Om de kinderen op een adequate manier tegen deze risico's te beschermen, is een plan van aanpak opgesteld. In dit plan van aanpak staan maatregelen beschreven, waarmee we deze risico's willen voorkomen en tevens hoe te handelen in geval van een ongezonde- en/ of onveilige situatie. Het plan van aanpak wordt per kwartaal in het teamoverleg besproken en in geval van calamiteiten zo nodig eerder. Met elkaar bespreken we de maatregelen die in het plan van aanpak staan en bepalen de voortgang hiervan. Ook bespreken we in hoeverre de genomen maatregelen het gewenste effect hebben of dat deze zo nodig bijgesteld moeten worden.

2.2.1 Groot risicoregister en preventieve maatregelen

Hieronder is het actuele grote-risicoregister te vinden met preventieve maatregelen. De afspraak is dat alle groepen zich houden aan deze maatregelen. De groepen zijn alert op het signaleren van grote groepsspecifieke risico's, benoemen deze in 'Plan van Aanpak (PvA) groot risico' en nemen deze mee in het continue verbeterproces.

ONGEVAL DOOR VALLEN OVER OBSTAKELS OF VAN EEN HOOGTE

Voorbeelden: vallen van het klimtoestel, over obstakels of uit open ramen.

- Klimtoestel: voor kinderen tot 4 jaar is er altijd toezicht bij het gebruik van klimtoestellen. We leren de kinderen waar nodig om te gaan met de risico's van spelen op het klimrek. Het klimtoestel buiten wordt maandelijks gecontroleerd door de pedagogisch medewerkers en jaarlijks geïnspecteerd en onderhouden door een externe certificeerde.
- Obstakels in gangen en andere ruimten: de gangen en de looproute dienen altijd vrij te zijn van onnodige obstakels en meubilair. Kinderen worden gewezen op het gevaar van obstakels in de gangen. Jassen en tassen worden opgehangen aan kapstok en ruimtes worden op vaste momenten opgeruimd, samen met de kinderen.
- Ramen: ramen zijn beveiligd tegen het uitvallen van kinderen.

VERSTIKKING

Voorbeelden: verstikken in kleine voorwerpen (niet-etenswaren) of door het eten van kleine etenswaren.

- Kleine voorwerpen (niet-etenswaren): medewerkers zien erop toe dat in de dagopvang te kleine voorwerpen niet rondslingeren en/of aanwezig zijn. Zij zien erop toe dat kinderen geen te kleine voorwerpen (o.a. klein speelgoed in verband met inslikgevaar) in de mond stoppen. We zorgen ervoor dat speelgoed passend is bij de leeftijdsgroep. Een kind dat een klein voorwerp in de mond stopt, wordt op het risico gewezen en gevraagd en geholpen om het uit de mond te halen.
- Kleine etenswaren: cherrytomen, druiven, aardbeien, appels etc. worden voldoende fijngesneden (in de lengte en in vieren gedeeld), passend bij de leeftijd van het kind.

VERGIFTIGING

Voorbeelden: door het innemen van schoonmaakmiddelen of vaatwastabletten.

- Schoonmaakmiddelen en dergelijke: we bergen deze altijd buiten bereik van kinderen op; in hoge keukenkastjes of in afgesloten voorraadkasten.

VERBRANDING

Voorbeelden: door met de kinderen te koken, gebruik van koffie en thee op de groepen, het gebruiken van een strijkijzer of in algemene zin door brand.

- Koken: de medewerker is aanwezig tijdens kookactiviteiten.
- Koffie, thee en warm water in thermoskan: de medewerkers plaatsen dit altijd hoog, zodat kinderen er niet bij kunnen.
- Strijkijzer (bijvoorbeeld bij strijkkralen): medewerkers gebruiken deze alleen zelf, de kinderen niet.
- Brand: per locatie is een ontruimingsplan opgesteld, dat minimaal één keer per jaar wordt geoefend. Nieuwe medewerkers worden hierop ingewerkt. Vluchtroutes worden vrijgehouden van obstakels en obstakels op de grond (tassen, jassen) worden opgeruimd. Medewerkers zien er extra op toe dat kinderwagens en Maxi-Cosi's niet de vluchtroute blokkeren.

WIEGENDOOD

Belangrijke maatregelen uit Protocol 'Veilig slapen':

- We leggen een baby nooit op de buik te slapen, mits ouders hiervoor een akkoordverklaring hebben getekend.
- Kinderen slapen in een slaapzak zolang deze nog past, of onder een deken (in elk geval géén dekbedje). We maken een bedje kort op.
- Medewerkers controleren alle baby's als ze in bed liggen, door het slaapkamertje in te gaan.
- We zetten de beeld- babyfoon aan.
- Extra aandacht tijdens de wenperiode: het advies luidt dan ook, laat baby's wennen aan de opvang.
- Zorg voor extra toezicht door zeker in de eerste weken wat vaker te gaan kijken.
- Kinderen op geen enkele wijze fixeren; dus geen steuntjes, wigjes, kussentjes, rolletjes of inbakermateriaal.
- Verwijder alle attributen die los kunnen komen tijdens het slapen (speldjes, elastiekjes, touwtjes etc).
- Zorg dat het niet te warm is in de slaapvertrekken (bij voorkeur tussen 15 en 18 graden Celsius, op tropische dagen 5 graden lager dan de buiten temperatuur).

VERMISSING

Voorbeelden: door kind te laten ophalen door iemand anders dan de eigen ouder of door hekken of deuren vergeten te sluiten.

- Een kind laten ophalen door iemand anders dan de eigen ouder: wanneer een kind wordt opgehaald door iemand anders dan de eigen ouder, wordt altijd vóóraf gevraagd om toestemming bij de betreffende ouder. Ook vragen wij om een foto van de desbetreffende persoon en de volledige naam, zodat deze persoon zich bij aankomst kan legitimeren.
- Hekken/ deuren: medewerkers letten erop dat hekken en deuren die volgens afspraak gesloten moeten zijn, daadwerkelijk afgesloten zijn.

ONGEVALLEN OF VERMISSING TIJDENS UITSTAPJES OF HET VERVOEREN

Voorbeelden: tijdens het fietsen met kinderen, vervoeren van kinderen, vervoeren van kinderen in een auto of andere vervoersmiddelen, wandelen in de buurt of spontane uitstapjes.

- Fietsen met kinderen: ouders moeten van tevoren toestemming geven dat er met hun kind gefietst wordt. De (bak)fiets moet veilig zijn en het kind moet, wanneer nodig, in een goed fietsstoeltje zitten en/of een tuigje om hebben in geval van de bakfiets.

- Per pedagogisch medewerker fietsen maximaal 8 kinderen op hun eigen fiets mee: besluitvorming omtrent afwijkingen is voorbehouden aan de locatieverantwoordelijke. De kinderen en de pedagogisch medewerker zijn herkenbaar als groep door middel van veiligheidshesjes.
- Zelfstandig fietsen/ lopen: met schriftelijke toestemming van ouders mogen kinderen zelfstandig van- en naar school fietsen/lopen.
- Vervoeren van kinderen in een privéauto: is alleen toegestaan in geval van overmacht en wanneer de houder een inzittende verzekering heeft.
- Wandelen in de buurt en spontane uitstapjes:
  - De ouder geeft tijdens het intakegesprek schriftelijk toestemming voor een uitstapje.
  - Per situatie wordt een inschatting gemaakt van de risico's en zo nodig wordt het kind- leidsterratio aangepast.
  - Tijdens wandelen met schoolkinderen gelden afspraken als wachten op elkaar en wachten bij oversteken.

INFECTIEZIEKTES

Belangrijke maatregelen uit het Protocol 'Kinderziektes':

- We borgen dat bij de intake wordt geregistreerd wanneer een kind niet deelneemt aan het Rijksvaccinatieprogramma. Ouders zijn verplicht te melden als ze hun kind(eren) niet laten inenten. Een kind dat niet is gevaccineerd, mag, mits dit bekend is, op ons kindercentrum worden opgevangen. Dit wordt centraal door de locatieverantwoordelijke geregistreerd. Op locatieniveau wordt bijgehouden hoeveel kinderen niet deelnemen aan het vaccinatieprogramma. Wanneer dit hoger dreigt te worden dan 20%, wordt contact opgenomen met de GGD voor advies.
- We zorgen altijd voor een goede hygiëne op de groep én persoonlijke hygiëne, zoals een goede handhygiëne en een goede hoest- en nies hygiëne.
- Verspreiding van en besmetting van gezondheidsrisico's voorkomen we in algemene zin op de volgende manieren:
  - Bij het verschonen en verzorgen van wondjes dragen medewerkers handschoenen.
  - Kinderen én medewerkers wassen hun handen voor het eten en na gebruik van het toilet.
  - Boodschappen worden binnen een uur in de koelkast gezet.
  - We volgen RIVM-adviezen op.

ALLERGISCHE REACTIE

- We gebruiken de dagritme kaarten die in de groepsruimtes hangen.
- Wijzigingen vanuit de ouderoverdracht nemen we direct op in de dagritme kaart van een kind.

SCHENDING VAN DE PRIVACY

Belangrijke maatregelen uit het Privacy beleid en Protocol 'Informatie-uitwisseling':

Medewerkers hanteren de wettelijke maatregelen in het kader van de AVG:

- Ouders geven schriftelijk toestemming voor het gebruik van beeldmateriaal op internet en de overdracht van informatie aan derden.
- Ouders geven schriftelijk toestemming voor het delen van informatie over hun kinderen aan derden (bijvoorbeeld onderwijs).

TOEDIENEN VAN MEDICIJNEN

- We geven geen medicatie, tenzij ouders dit hebben aangegeven op een ondertekende medicijnverklaring.
- Medicatie wordt veilig opgeborgen, bijvoorbeeld in medicijnboxen met slot.
- We laten een deskundige instructies betreffende medicatie geven aan het team, bijvoorbeeld over het gebruik van de EpiPen.

GRENDOERSCHRIJDEND GEDRAG (VAN KIND NAAR KIND, VOLWASSENE NAAR KIND OF KIND NAAR VOLWASSENE)

Voorbeelden: fysieke-, verbale- en seksuele grensoverschrijdingen, pesten, kindermishandeling en bijten.

Dit risico is in paragraaf 2.4 'Risico op grensoverschrijdend gedrag' uitgelicht.

2.3 Kleine risico's

Een gezonde en veilige omgeving, waar zorgeloos gespeeld en geleerd kan worden, is van groot belang voor een goede ontwikkeling van een kind. Wij streven ernaar om opvang te bieden op een verantwoorde- en kwalitatieve hoogwaardige manier, zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Hierbij willen we ongelukken of ziekte, als gevolg van bijvoorbeeld een slechte hygiëne of niet schoon/ beschadigd speelgoed, voorkomen. Maar waar kinderen spelen en ontdekken zijn altijd risico's. Deze zijn essentieel voor de ontwikkeling en zelfvertrouwen. Zelfvertrouwen is de basis voor veilig gedrag. Door het kind te stimuleren dingen zelf te doen, zorg je ervoor dat het kind zelfvertrouwen kan ontwikkelen.

Natuurlijk moeten kinderen beschermd worden tegen onaanvaardbare risico's, maar een bult of een schaafwond kan gebeuren. Met overbescherming doen we de kinderen uiteindelijk ook geen goed. Sterker nog, onderzoek toont aan dat er ook een positieve kant zit aan het ervaren van kleine ongelukjes e.d.:

- Het heeft een positieve invloed op de motorische vaardigheden
- Het vergroot zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en doorzettingsvermogen
- Het vergoot sociale vaardigheden

Naast dat stimuleren, stellen we wel duidelijke regels en grenzen. Op deze manier kunnen we de kinderen leren met kleine risico's om te gaan. De medewerkers brengen de regels tijdens het spel voortdurend op een speelse manier onder de aandacht van de kinderen, zodat ook zij zich er bewust van worden en ernaar gaan handelen.

Kinderen ontwikkelen zich door te experimenteren, door te ontdekken. Ze gaan onbekende dingen proberen en nemen hierbij onbewust risico's.

De uitgangspunten bij leren omgaan met kleine risico's zijn:

- Kinderen krijgen de ruimte om te leren door ervaringen op te doen En te leren risico's te vermijden.
- Leidsters geven het goede voorbeeld.
- Leidsters kijken naar waar een kind wel en niet zelfstandig toe in staat is.
- Leidsters houden voortdurend toezicht en nemen de nodige maatregelen om ongelukken te voorkomen.
- Leidsters vragen de kinderen (peuterleeftijd) om oplossingen voor moeilijke situaties te bedenken.

2.4 Risico op grensoverschrijdend gedrag

Belangrijke maatregelen uit het Protocol 'Grensoverschrijdend gedrag':

Onder grensoverschrijdend gedrag vallen zowel seksuele-, fysieke- als psychische grensoverschrijdingen, pestgedrag van kinderen onderling, bijten, andere impulsen en kindermishandeling. Het is voor ons belangrijk grensoverschrijdend gedrag te voorkomen of gevolgen van grensoverschrijdend gedrag te beperken. Voor alle duidelijkheid: het gaat om het risico van grensoverschrijdend gedrag door beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, stagiaires, vrijwilligers, overige aanwezige volwassenen en kinderen. Dit doen wij door:

- Minimaal één keer per half jaar het onderwerp te bespreken in een teamoverleg op de groepen.
- Een open aanspreekcultuur continu te waarborgen op de groepen.
- Te werken volgens het vierogenprincipe bij de dagopvang en er op de locaties voor te zorgen dat op elk moment een andere volwassene de mogelijkheid heeft om binnen te lopen, mee te kijken of te luisteren.
- Aandachtfunctionarissen kindermishandeling, aangesteld binnen de organisatie.
- Een intern vertrouwenspersoon voor medewerkers beschikbaar te stellen.
- Gedragsregels voor ouders, kinderen en beroepskrachten (zie hoofdstuk 5) na te leven.

- In het Protocol 'Grensoverschrijdend gedrag' is de meldcode kindermishandeling verwerkt. Door middel van een stappenplan geeft dit aan hoe te handelen bij het vermoeden van huiselijk geweld, kindermishandeling en ongewenst (seksuele) omgangsnormen door medewerkers naar kinderen en bij wie verantwoordelijkheden liggen. Het bevat een uitgebreide toelichting met daarin observatieformulieren, een signalenlijst en informatie over het vijfstappenplan.
- Het Protocol 'Grensoverschrijdend gedrag' is ook te hanteren bij kinderen die onderling (seksueel) grensoverschrijdend gedrag vertonen.

2.5 Vierogenprincipe

Het vier-ogen principe is een wettelijke regeling gericht op het veiliger maken van de kinderopvang. Dit houdt in dat altijd een volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren met een beroepskracht. SKO hecht veel waarde aan een veilige omgeving voor kinderen en werkt daarom zorgvuldig met het vier-ogenprincipe. De groepsruimtes zijn voorzien van veel glas, zo ook in de wc-ruimte als de gang.

Wij vullen het vierogenprincipe op de volgende wijze in:

- We zorgen ervoor dat volwassenen in elke groeps-, schoon-, slaap- en algemene ruimte naar binnen kijken of mee kunnen luisteren.
- We zorgen voor een open werkklimaat: collega's spreken elkaar aan als er iets opvalt. De pedagogisch medewerkers communiceren over wat ze doen, herkennen signalen en maken problemen bespreekbaar.
- Uitstapjes in de directe omgeving en door één pedagogisch medewerker zijn mogelijk, maar de voorkeur gaat uit naar meerdere medewerkers.
- Stagiaires, vrijwilligers en uitzendkrachten gaan niet alleen met de kinderen op pad en staan niet alleen op de groep.
- Maximaal drie uur per dag zijn er minder pedagogisch medewerkers op de groep.
- Op locatie werken we zoveel mogelijk met vaste gezichten bij inval.
- Van iedere medewerker, stagiair, vrijwilliger en uitzendkracht is er een Verklaring Omtrent Gedrag.
- Pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte van de meldcode kindermishandeling en weten hoe ze moeten signaleren.

Hoofdstuk 3 Aanpak bij ongezonde- of onveilige situaties

Binnen SKO hebben wij afspraken gemaakt hoe te handelen zodra een ongezonde en/of onveilige situatie zich voordoet.

3.1 Handelen volgens incidenten- en calamiteitenproces en registreren

- Er zijn procesbeschrijvingen uitgewerkt voor de groepen in het geval dat incidenten of calamiteiten zich voordoen. Om goede maatregelen te nemen dienen teams volgens deze stappen te handelen in noodsituaties.
- Daarnaast worden (bijna-) incidenten en calamiteiten geregistreerd door de pedagogisch medewerkers of locatieverantwoordelijke, om zicht te krijgen op de aard en ernst van de incidenten. Zo nodig worden de afspraken over veiligheidsmaatregelen bijgesteld.

3.2 Hanteren Protocol grensoverschrijdend gedrag

- Bij een vermoeden van grensoverschrijdend gedrag wordt het protocol gehanteerd. Bij grensoverschrijdend gedrag naar kinderen door ouders of derden, wordt de meldcode kindermishandeling gehanteerd.

3.3 EHBO bij baby's en kinderen, en bedrijfshulpverleners

- EHBO bij baby's en kinderen: om adequaat te kunnen handelen bij incidenten hebben alle medewerkers werkzaam binnen SKO een geldig- en geregistreerd certificaat EHBO bij baby's en kinderen.
- Bedrijfshulpverleners (BHV): er is elke dag minimaal één BHV'er aanwezig op locatie, de BHV'ers zijn breder opgeleid op het vak van brand en ontruiming.

3.4 Achterwacht

- Bij SKO zijn er altijd minimaal twee mensen aanwezig. Als in een uitzonderlijke situatie (bijvoorbeeld bij een calamiteit) maar één medewerker aanwezig kan zijn en geen andere volwassene op de locatie is, moet de achterwachting worden toegepast. Een achterwacht dient binnen 15 minuten bij de locatie aanwezig te zijn en is tijdens opvangtijden altijd telefonisch bereikbaar. Directie/ leidinggevenden zijn altijd telefonisch bereikbaar.
- Op het moment dat erdoor ziekte of een andere calamiteit ongepland een pedagogisch medewerker afwezig is, wordt aan de hand van het aantal kinderen en dus de leidster-kind- ratio bepaald of er een invalkracht ingezet zal worden, dat er een leidster verandert van groep of dat kinderen op een andere groep worden geplaatst. Hierbij wordt te allen tijde rekening gehouden met de verhouding baby's, dreumesen en peuters en of er al dan niet toestemming van de ouders is om hun kind op een andere groep te plaatsen.

3.5 Ontruimingsplan- en oefeningen

Minimaal één keer per jaar vindt een ontruimingsoefening op de locatie plaats, zodat medewerkers en kinderen weten hoe te handelen in het geval zich een calamiteit voordoet. Op de locatie is een ontruimingsplan aanwezig. De evaluatie van de ontruimingsoefening wordt vastgelegd en waar nodig worden verbeterpunten meegenomen.

3.6 Taken en verantwoordelijkheden

De locatieverantwoordelijke zorgt ervoor dat op de locatie taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot veiligheid en gezondheid worden verdeeld over de teamleden. De locatieverantwoordelijke ziet erop toe dat alle taken worden uitgevoerd en teamleden de verantwoordelijkheden nemen.

Hoofdstuk 4 Gezondheid en Stichting Kinderopvang

Catent

Naast veiligheid is ook gezondheid een voortdurend punt van aandacht. De gezondheid van jonge kinderen bevorderen heeft voordelen. Jong geleerd is immers oud gedaan.

(On)gezonde gewoontes en gebruiken worden voor een groot deel bepaald door opvoeding en ervaringen in de kindertijd. Uit onderzoek blijkt dat ongezond gedrag op jonge leeftijd ook op latere leeftijd tot gezondheidsproblemen kan leiden. Bovendien hebben gezonde mensen over het algemeen een betere kwaliteit van leven. Ze kunnen langer en beter participeren in de maatschappij. Het aanleren van gezond gedrag kan dan ook het beste zo jong mogelijk beginnen.

4.1 Gezonde Kinderopvang

SKO is een Gezonde Kinderopvang. Een Gezonde Kinderopvangorganisatie kiest ervoor structureel de gezondheid en gezonde leefstijl van kinderen te bevorderen. Samen met ouders spelen kinderopvangorganisaties een rol bij het aanleren van een gezonde leefstijl bij jonge kinderen. Ook kunnen medewerkers van kinderopvangorganisaties het goede voorbeeld geven aan kinderen en ouders.

De aanpak Gezonde Kinderopvang is:

- Integraal: gericht op beleid, ontwikkeling van kinderen en medewerkers, de omgeving én signalering.
- Planmatig: bestaand uit voorbereiding, uitvoering en evaluatie.

De aanpak is een praktische werkwijze, die kinderopvangorganisaties (kinderdagverblijven, peutergroepen en BSO) ondersteunt om structureel- en integraal bij te dragen aan een goede gezondheid en een gezonde leefstijl. De aanpak sluit aan bij wensen en behoeften van de organisatie en de directe omgeving en versterkt wat de kinderopvangorganisatie al doet.

SKO heeft ervoor gekozen om met de volgende thema's van start te gaan;

- Voeding,
- Bewegen,
- Mediaopvoeding.

De uitwerking hiervan is te lezen in het Protocol Gezonde Kinderopvang.

4.2 Gezonde traktaties

Vanuit SKO willen we de kinderen zoveel mogelijk gezonde (biologische) voeding aanbieden. Om die reden geven we op de groep zoveel als mogelijk alleen gezonde traktaties aan de kinderen. Mocht er tijdens de traktatie van een kind een minder gezonde traktatie worden aangeboden weigeren, wij deze om reden van emotionele veiligheid niet. Wel bespreken wij dit later nog met de desbetreffende ouders en in de warme overdracht met andere ouders dragen wij dit ook over.

4.3 Voedingscentrum

Advies over voeding voor kinderen is te vinden op de website van het [Voedingscentrum](#). Naast voedingsadviezen en recepten zijn hier ook leuke uitjes voor ouder en kind te vinden. Daarnaast geeft het voedingscentrum bewaartips voor voeding. Tevens is op deze site veel informatie te lezen over de 'Schijf van Vijf' die voor alle leeftijden informatie biedt betreffende gezonde voeding en producten die volgens de laatste wetenschappelijke inzichten goed zijn voor het lichaam.

4.4 Bewegingsbeleid

Voeding en beweging moet in balans zijn om een goed gewicht voor nu en de toekomst te behouden. Lekker bewegen is goed voor de mentale-en lichamelijke ontwikkeling en voor het gewicht. Voor het jonge kind (jonger dan een jaar) betekent dit dat zij, buiten hun slaapritme, in de box of op een speelkleed liggen. Vanuit ligpositie gaat een kind zich verder ontwikkelen, niet vanuit zitpositie. Kinderen liggen of zitten niet lang in een wipstoel of kinderstoel, deze worden enkel gebruikt voor eetmomenten. Een kind moet elke dag kunnen bewegen, het liefst meerdere keren per dag. Vrij bewegen betekent dat kinderen niet de hele dag aan de tafel bezig zijn, maar dat er ruimte is voor spel. Kinderen bewegen het liefst met hun hele lichaam. Pedagogisch medewerkers stimuleren kinderen in het actief zijn door het

activiteitsaanbod gevarieerd te maken. De hele dag binnen zijn beperkt kinderen in het ontwikkelen van de grote motoriek (springen, fietsen, rennen etc.) Daarom spelen wij minimaal een keer per dag buiten. Ook hier nemen pedagogisch medewerkers een actieve houding aan om kinderen extra te stimuleren tot bewegen en worden er gerichte activiteiten aangeboden.

Kinderen groeien op in een digitale omgeving. SKO faciliteert hierin maar beperkt dit tot een minimum omdat we willen voorkomen dat het gebruik van media negatieve invloed heeft op de gezondheid van kinderen. De uitgangspunten die wij hanteren bij mediagebruik staan in ons Protocol 'Gezonde Kinderopvang' beschreven.

Hoofdstuk 5 Algemene gedragsregels

SKO zorgt er als team voor dat ouders, kinderen en teamleden zich houden aan de gedragsregels.

1. We accepteren iedereen zoals hij/zij is; mensen zijn verschillend en dat is prima.
2. We gaan respectvol met elkaar om; er worden geen racistische opmerkingen gemaakt, gediscrimineerd, geroddeld of gescholden. Ook wordt niemand uitgelachen, vernederd of buitengesloten.
3. Er wordt geen lichamelijk- of verbaal geweld gebruikt. Ook wordt er niet bedreigd met lichamelijk geweld.
4. Iedereen die gedrag vertoont dat als onacceptabel wordt ervaren, wordt hierop aangesproken. In het geval van (dreigementen van) lichamelijk of verbaal geweld door ouders of medewerkers is de directie bevoegd corrigerende maatregelen te nemen of om de toegang tot het kinderdagverblijf te ontzeggen.
5. We zijn zuinig op het materiaal en de omgeving van de locatie en op de bezittingen van een ander.
6. We zijn consistent en betrouwbaar in ons gedrag.
7. We wijzen plagen en pesten te allen tijde af.
8. We luisteren naar het kind en nemen het kind serieus.
9. We spreken niet over het gedrag, huiselijke omstandigheden of andere privacygevoelige zaken van een kind in het bijzijn van niet direct betrokken personen.
10. We gebruiken geen seksueel getint taalgebruik en maken geen seksueel getinte grappen of opmerkingen.
11. We proberen in alle gevallen zorgvuldig te handelen en de belangen van ouders en kinderen te behartigen.

Hoofdstuk 6 Ouderparticipatie

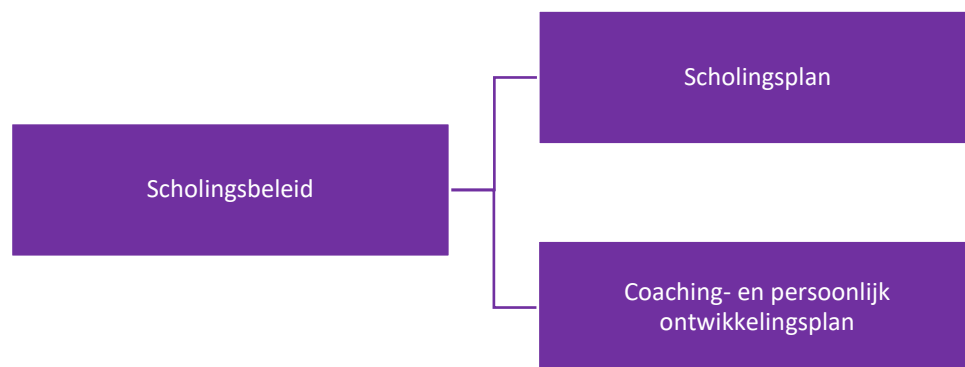
SKO vraagt de oudercommissie om advies met betrekking tot het Veiligheid- en gezondheidsbeleid. We informeren ouders proactief over dit beleid.

- Oudercommissie: deze commissie wordt gedurende het jaar actief geïnformeerd door de locatieverantwoordelijke en betrokken bij het continue verbeterproces van het Veiligheid- en gezondheidsbeleid op de locatie. De oudercommissie krijgt inzage in resultaten van de inventarisatie van risico's en maatregelen en wordt actueel op de hoogte gehouden door de locatieverantwoordelijke wanneer er wijzigingen zijn. Wanneer zich grote risico's voordoen waar passende maatregelen voor worden genomen, worden ouders actief geïnformeerd middels een nieuwsbericht of de OuderApp.
- Alternatieve ouderraadpleging bij geen oudercommissie. De locatieverantwoordelijke zal alles doen wat in haar macht ligt om een commissie aan te trekken. In de periode dat er geen (voltallige) oudercommissie is, zal op onderstaande wijze de medezeggenschap van ouders worden georganiseerd. Er zijn 5 manieren om de inspraak te regelen:
  1. Minimaal eenmaal per jaar een oudervergadering waarop onderstaande punten geagendeerd worden:
    - De wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het pedagogisch beleidsplan, hieronder vallen ook de spel- en ontwikkelingsactiviteiten.
    - Voedingsaangelegenheden van algemene aard en het algemene beleid op het gebied van opvoeding, veiligheid of gezondheid.
    - Openingstijden en/of productaanbod.
    - De vaststelling of wijziging van een regeling inzake de behandeling van klachten.
    - Wijziging van de prijs van kinderopvang.
    - Het definitieve inspectierapport van de GGD.
  2. Input van ouders via (digitale) enquêtes, email of mondeling contact.
  3. Ouderwerkgroepjes voor specifieke onderwerpen uit het adviesrecht. Dit vergt minder tijdsinspanningen van ouders waardoor zij wellicht bereid zijn tot deelname.
  4. Een combinatie van bovenstaande mogelijkheden.
  5. Samenvoegen van bereidwillige ouders van verschillende locaties tot één oudercommissie. In de gevallen waarbij er verschillende locaties met 2 bereidwillige ouders zijn, is samenvoegen wellicht een goede keuze. Adviesrecht over de prijs kan worden uitgevoerd zonder de gevoelige bedrijfsinformatie met alle ouders te hoeven delen.

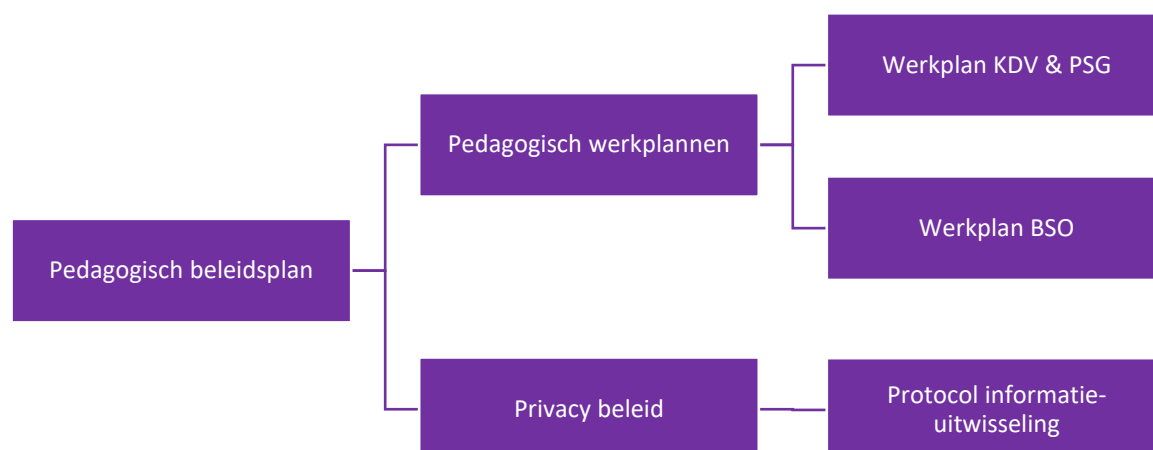
Hoofdstuk 7 Beleid, werkplannen en protocollen

Het beleidsplan maakt de pedagogische visie van SKO inzichtelijk voor ouders, medewerkers en externe professionals. Naast het pedagogisch beleidsplan kent SKO nog een aantal beleid- en werkplannen alsook protocollen opgesteld om de veiligheid en gezondheid van de kinderen te waarborgen (zie onderstaande diagrammen):

Kwaliteitsbevordering medewerkers;

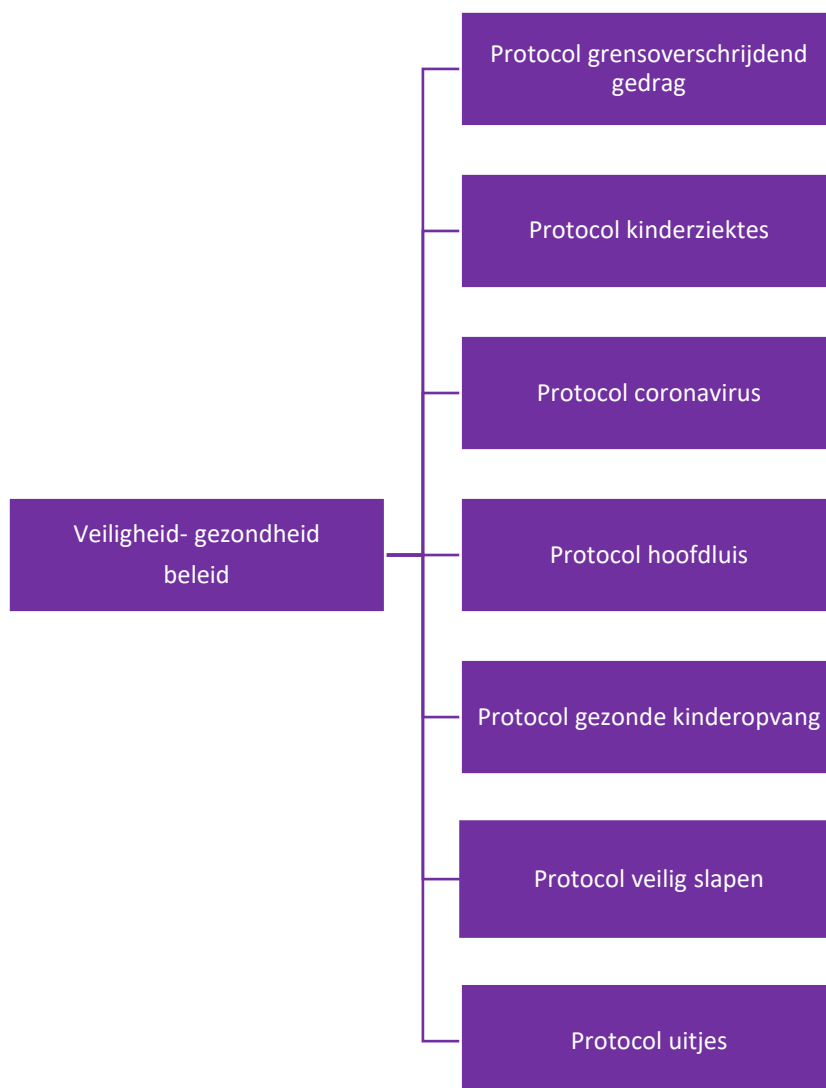

Kwaliteitsbevordering groepswerk;

Kwaliteitsbevordering veiligheid- gezondheid;

Bijlage Stappenplan 'Naar buiten'

Belangrijke stappen uit Protocol 'Uitjes':

Het gebeurt regelmatig dat de kinderen met de leidsters op stap gaan. Dit kunnen de wekelijkse uitstapjes naar de speeltuin of de supermarkt zijn, maar ook (ongeplande) bezoeken aan de kinderboerderij, de bibliotheek, boekenwinkel, park, bioscoop of indoor speelparadijzen. Omdat bij deze uitstapjes de beschermde en vertrouwde omgeving van SKO wordt verlaten, is dit voor de kinderen extra spannend. Hierdoor kunnen ze anders reageren dan ze normaal gesproken doen. Goede voorbereiding, begeleiding en veiligheid zijn cruciaal. Door het uitje vroegtijdig met kinderen te bespreken, de afspraken tijdens uitjes duidelijk te benadrukken en te herhalen, alsmede een goede taakverdeling beperken we de risico's rondom de veiligheid van kinderen bij uitstapjes.

Stap 1 Voorbereiding

Alle kinderen op het kinderdagverblijf of de peuterspeelgroep hebben een kinderdagverblijf "OV-pas" met hun foto en naam. Deze hangt op de dagen dat het kind aanwezig is op het magneetbord op de groep van het kind. Op de achterzijde van deze "OV-pas" staan naast de contactgegevens van SKO ook het telefoonnummer van de ouder. Als we weggaan, nemen we de OV-passen van de kinderen die meegaan mee.

Op de buitenschoolse opvang maken we geen gebruik meer van dit passensysteem, maar gaat er altijd een actieve brandlijst mee tijdens activiteiten. Bij activiteiten waar meerdere kinderen bij elkaar komen, maken we wel gebruik van herkenbare SKO veiligheidshesje of polsbandjes met daarop de contactgegevens van SKO.

Een van de leidsters beheert de mobiele telefoon en de EHBO-rugzak. Vooraf maken de leidsters afspraken over de taakverdeling en zo nodig de aansturing van bepaalde kinderen. Voor vertrek worden de kinderen (tijdig) voorbereid door te vertellen wat er gaat gebeuren, wie ermee gaan en wat er van hen wordt verwacht. Bijvoorbeeld bij de jongste kinderen elkaar een handje geven, niet rennen maar gewoon lopen, bij de leidster blijven enzovoort. Tijdens uitstapjes worden de kinderen ook meerdere malen geteld. Alle kinderen zijn voor vertrek verschoond of hebben geplast.

Stap 2 Onderweg

Voor vertrek is de route bekeken. Kinderen zitten in de bakfiets, buggybus, lopen aan de hand of fietsen zelf. Kinderen die zelfstandig kunnen lopen, geven elkaar een handje en lopen voor de leidster zodat ze zichtbaar zijn. In het geval van een voetgangersgebied kan ervoor gekozen worden de kinderen met duidelijke regels/grenzen toch iets vrijer te laten.

De leidsters houden de hele groep in het oog. Tijdens uitstapjes worden de kinderen ook meerdere malen geteld. Kinderen in de buitenschoolse-opvangleeftijd gaan alleen zelfstandig op de fiets mee naar een activiteit als zij veilig en verantwoord kunnen deelnemen aan het verkeer. Het is belangrijk om de kinderen bij aankomst te belonen door te benoemen wat er onderweg goed is gegaan.

Met openbaar vervoer (trein/bus)

Leidsters informeren van tevoren naar vertrek-en aankomsttijden van trein/bus/tram. De kinderen worden aan de hand gehouden of op een andere veilige manier in de buurt van de leidster gehouden tijdens het wachten op vertrek. De leidster gaat met de kinderen die ze onder haar hoede heeft bij elkaar zitten. Zo mogelijk checkt de andere leidster iedereen in. Bij zowel het in- als uitstappen wordt het aantal kinderen gecontroleerd. Ook tijdens de reis is de leidster verantwoordelijk voor het gedrag van de kinderen in trein/bus/tram.

Stap 3 Op de plaats van bestemming

De leidsters hebben van tevoren afgesproken wie welke kinderen bij zich houdt en wie het overzicht bewaakt. Van tevoren zijn bepaalde oriëntatiepunten op de route bepaald en de kinderen worden hierop gewezen. Zo leren ze zich stapsgewijs oriënteren. Wanneer de plaats van bestemming een drukbezochte plek is, dragen de jongste kinderen hun 'OV-pas' aan een speenkoord en buitenschoolse opvangkinderen hun SKO veiligheidshesje of polsband. Nogmaals worden de regels besproken zodat kinderen weten wat de bedoeling is, wanneer het punt van vertrek is aangebroken en wat ze moeten doen als ze de leidster kwijt zijn. De leidsters waken over de veiligheid en welzijn van de kinderen en zorgen ervoor dat ze plezier hebben.

Stap 4 Bij vertrek

Alle kinderen zijn voor vertrek verschoond of hebben geplast. Zodra alle kinderen hun jas en schoenen aan hebben, worden de kinderen nogmaals geteld. Onderweg terug naar Kindcentrum de Kubus gelden weer dezelfde afspraken als op de heenweg. Onderweg wordt regelmatig voor de kinderen benoemd dat ze samen een gezellig uitstapje maken, dat de leidsters zien dat zij goed kunnen luisteren/wachten en op elkaar letten enzovoort. Dit zal de kinderen aanmoedigen om mee te werken en werkt prettiger in de omgang dan het continue corrigeren.

Ouders tekenen voor activiteiten binnen en buiten de wijk een SKO 'uitjes' toestemmingsformulier.